

Motion till riksdagen 2025/26:3219

av **Johanna Rantsi (M)**

Ungas politiska engagemang och demokratiska förståelse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka möjligheten för politiska ungdomsförbund att möta gymnasieungdomar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Demokratin är en av våra mest grundläggande samhällspelare, men den kan aldrig tas för given. Varje generation måste ges förutsättningar att förstå, värna och föra vidare de demokratiska värderingar som vårt samhälle vilar på. Det är därför ett gemensamt ansvar, inte minst för skolan, att fostra unga människor i dessa värden. I skollagen (2010:800), 4 §, slås uttryckligen fast att utbildningen inom skolväsendet ska förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar.

Trots denna tydliga lagstadgade ambition finns det brister i hur detta uppdrag omsätts i praktiken. Politiska ungdomsförbund vittnar återkommande om att de nekas tillträde till gymnasieskolor för att möta elever och diskutera samhällsfrågor. På vissa skolor bjuds ungdomsförbunden in regelbundet, på andra begränsas kontakten till valår, och på flera håll förekommer det att skolor helt avstår från att släppa in företrädare för ungdomspolitiken. Följden blir att gymnasieungdomar i Sverige inte får likvärdiga

möjligheter att möta ungdomspolitiker, delta i politiska samtal och därigenom fördjupa sin förståelse för demokratins villkor och politiska beslutsprocesser.

I dag är det enskilda rektorer som fattar beslut om huruvida politiska ungdomsförbund ska tillåtas verka på gymnasieskolor, samt i vilken form detta ska ske. Denna ordning leder till en ojämn tillgång till politiska möten för unga, där skolans geografiska placering eller ledningens bedömning i praktiken avgör elevernas möjligheter att ta del av politiska perspektiv. Detta är inte förenligt med principen om en likvärdig skola, och det riskerar att försvaga ungas möjligheter att utvecklas till aktiva och informerade medborgare.

I en tid präglad av ökad polarisering och en osäker internationell omvärld är det särskilt angeläget att värna och stärka demokratins fundament. Demokratien behöver inte bara försvaras i lagar och institutioner, utan också i människors vardagliga engagemang. Det är genom unga människor som demokratin ska leva vidare. Att väcka intresse för samhällsfrågor och uppmuntra politiskt engagemang kan inte begränsas till de återkommande valrörelserna vart fjärde år, utan måste vara en kontinuerlig och självklar del av ungas vardag och utbildning.

Ett av de övergripande målen för den nationella ungdomspolitiken är att stärka ungas inflytande och delaktighet i samhället. Demokrati byggs genom förtroende, och förtroende skapas i mötet mellan människor. Därför är det av största vikt att politiska ungdomsförbund ges en självklar och utökad möjlighet att möta elever på landets gymnasieskolor. Detta är inte bara en investering i ungas kunskap och engagemang utan också i ett starkt och levande demokratiskt Sverige.

Riksdagen bör ställa sig bakom andemeningen med motionen.

Johanna Rantsi (M)